

Karkkilan ympäristölautakunta
ymparistonsuojelu@karkkila.fi

Vastinepyyntönne 3.4.2024

VASTAUS MAA-AINESLUPAHAKEMUKSESTA ANNETTUIHIN MUISTUTUKSIIN JA LAUSUNTOON, VUONTEENMÄEN SORA-ALUE, kiinteistöt 224-411-7-73 ja 224-411-7-104

Karkkilan ympäristöviranomainen on varannut Destia Oy:lle (myöh. ”hakija”) mahdollisuuden vastineen antamiseen Vuonteenmäen sora-alueen maa-aineslupahakemuksesta annettujen muistutusten (4 kpl) sekä Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta.

Destia esittää vastineenaan seuraavaa:

Vastaus Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausuntoon (21.3.2024)

Uudenmaan ELY-keskuksen (myöh. ”ELY-keskus”) lausunto sisältää ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri- ja ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualueiden kannanotot.

ELY-keskuksen lausunto on luvan myöntämistä puoltava. Hakemuksessa esitetyistä tiedoista ELY-keskus on todennut lausunnossaan mm. seuraavaa:

- ELY-keskus toteaa, että hakemukseen liitetyistä tutkimustuloksista ja asennetuista pohjaveden havaintoputkista pohjaveden pinnankorkeutta on esitetty riittävin tiedoin.
ELY-keskus toteaa, että alueen luontoarvoja on selvitetty asianmukaisesti.
ELY-keskus katsoo, että hakemukseen liitetty luontoselvitys (Karkkilan Vuonteenmäen soranottoalueen luontoarvojen perusselvitys 2022, Suomen Luontotieto Oy 16/2022, Jyrki Matikainen) on asianmukaisesti tehty.
- ELY-keskus katsoo, että hakemusasiakirjat ovat esimerkilliset ja em. asetuksen (VNa 24.11.2005/926) mukaiset. Suunnitelmakarttoihin tulee lisätä mittakaavajana.

Koska ELY-keskus on pitänyt hakemusta riittävänä ja asianmukaisena, hakijalla ei ole lausuntoon siltä osin kommentoitavaa. Liitteenä toimitetaan piirustukset 1 ja 2 (pvm 10.11.2022), joihin on lisätty ELY-keskuksen pyytämä mittakaavajana. Nyt toimitettavat piirustukset korvaavat hakemuksen liitteenä olleet piirustukset 1 ja 2 (pvm

10.11.2022). Huom. piirustusten päivämäärää ei ole mittakaavajanan lisäyksen johdosta muutettu.

ELY-keskus on lausunnossaan antanut lisäksi ohjeita pohjavesitulosten toimittamistavasta, mahdollisen kalliopinnan päälle jätettävän maakerroksen paksuudesta, seulan suojauksesta, pölyntorjunnasta ja tukitoiminta-alueesta. Hakija vastaa seuraavaa:

Pohjavedentarkkailun tulokset voidaan toimittaa laboratoriosta suorasiirtona Povet-järjestelmään. Toimitus ja sen nopeus riippuvat välillä toimittavasta laboratoriosta ja esim. laboratorion henkilöresursseista. Sen vuoksi Povet-siirroissa on aika ajoitin puutteita tai hitautta.

Lupa-alueella tehdyissä maaperätutkimuksissa ei ole havaittu kallion pintaa suunnitellun ottotason yläpuolella. Ottamissuunnitelmassa hakija on esittänyt, että mikäli jossain kohtaa kalliota kuitenkin ilmenisi, sen päälle jätetään noin metrin maakerros. Pohjaveden suojaksi jää kaikissa tapauksissa vähintään neljän (4) metrin vahvuinen maakerros. Neljän metrin suojakerrosvahvuus sisältyy myös nyt voimassa olevaan maa-aineslupaun.

Seulan toiminta ottoalueella järjestetään siten, ettei toiminnasta aiheudu polttoaine- tai öljyvuotoja maaperään. Maaperän ja pohjaveden suojelusta ja häiriötilanteisiin varautumisesta on annettu useita lupamääräyksiä voimassa olevassa ympäristöluvassa.

Pölyntorjuntaan ei käytetä suolaa. Suolan käyttö pölynsidonnassa on kielletty voimassa olevan ympäristöluvan lupamääräyksellä 20.

Vuonteenmäen lupa-alueella on ollut toimintaa kuluvalle maa-aineslupakaudella erittäin vähän. Pienimuotoista ottamista on ollut ensimmäisen kerran vasta vuonna 2023 ja murskausta ei ole tehty lainkaan. Tästä syystä tukitoiminta-alueella ei ole toistaiseksi rakennettu katetuksi, vaan tukitoiminta-alue on suojattu hakemuksessa esitetyllä tavalla. Kuten hakemuksessa on kerrottu, pääsääntöisesti alueella ei varastoida lainkaan polttoaineita. Mikäli alueella on myyntikuormaaja, se tankataan joko muualla tai kuormaaja tankataan henkilöauton lavalla kuljetettavasta, siihen käyttöön valmistetusta IBC-säiliöstä. Tukitoiminta-alue kuitenkin tullaan kattamaan ympäristöluvan lupamääräyksen mukaisesti.

Hakijalla ei ole kommentoitavaa ELY-keskuksen L-vastuualueen lausuntoon. Toiminta voidaan toteuttaa lausunnossa esitetyllä tavalla. Pölyn leviämisen estämisestä on annettu lupamääräykset myös ympäristöluvassa. Lupa-alueelta ei johdeta hulevesiä maantien sivuojaan.

Vastaus Vaskijärveläiset ry:n mielipiteeseen (20.3.2024)

Vaskijärveläiset ry esittää huolellisesti perustellussa mielipiteessään seuraavaa:

- Ympäristölautakunnan tulee edellyttää Destia Oy:ltä selvitystä ottamisalueen maaperän puhtaudesta sekä ottamisalueen hydrogeologista kartoitusta riittävän kattavasta havaintoputkiverkostosta tehtävillä mittauksilla sekä tarvittaessa muilla tutkimuksilla.
- Lisäksi yhtiön tulee antaa selvitys sen aiemman maa-ainestenoton vaikutuksista alueen talousvesikaivoihin.

Ympäristölautakunnan tulee yhdessä ELY-keskuksen kanssa harkita vesilain mukaisen luvan edellyttämistä ennen lupahakemusten yhteiskäsittelyä.

Luontoselvityksessä ei ole mainittu mannerjään vetäytymisvaiheita osoittavaa Vuonteenmäen suppakuoppien jonoa. Mielipiteen mukaan sen säilytystä tulee arvioida.

Destian hakemalle maa-ainesten otolle ei tule myöntää lupaa aloittaa toiminta ennen lainvoimaista päätöstä.

Hakijan vastaus:

Pohjavesiolosuhteiden selvitys, maaperän puhtaus ja vaikutus talousvesikaivoihin

Asemankulman seudun hydrogeologiaa on tarkasteltu vuosina 2008-2009 tehdyn ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä. Tehty YVA-arviointi koski yhteisesti neljän eri toiminnanharjoittajan soranottohankkeita. YVA-menettelyn yhteydessä tehty ympäristövaikutusten arviointi on ollut tällöin laajempi kuin yksittäisen toiminnanharjoittajan maa-aineslupaharkinnassa tehtävä arviointi. YVA-menettelyn tulokset tulee ottaa huomioon lupamenettelyissä.

Myös pohjaveden pinnankorkeuksia on tutkittu kattavasti Asemankulman soranotto-alueilla ja niiden ympäristössä. Destian maa-aineslupahakemuksen liitteenä 12 on esitetty yhteenveto pohjaveden havaintopisteistä ja havaituista pohjaveden pinnankorkeuksista Destian lupa-alueella ja sen ympäristössä. Havaittujen pinnankorkeuksien perusteella pohjaveden virtaussuunta on pohjoisesta etelän suuntaan. Pohjaveden virtaussuunta on näin ollen Säynäislämmistä ja Levoilammista ja niiden ympäristön talousvesikaivoista hakijan lupa-alueen suuntaan. Destian lupa-alueelta pohjaveden virtaussuunta on etelään eli pohjavesi ei virtaa talousvesikaivojen suuntaan.

Tällä hetkellä hakija tarkkailee pohjaveden pintaa ja laatua neljästä eri puolilla lupa-aluetta sijaitsevasta pohjavesiputkesta ja kahdesta talousvesikaivosta voimassa olevan maa-aineslupapäätöksen mukaisesti. Tarkkailuun ei esitetä nyt vireillä

olevassa hakemuksessa muutoksia. Uudenmaan ELY-keskus pitää lausunnossaan pohjavesiolosuhteista esitettyjä tietoja ja esitettyä pohjaveden tarkkailua riittävänä.

Tarkkailutulokset on toimitettu vuosittain valvontaviranomaiselle muun vuosiraportoinnin yhteydessä. Pohjavesitarkkailun yhteenvedo on esitetty myös maa-aineslupahakemuksen liitteenä 7. Kuluvan lupakauden aikana tarkkailussa ei ole havaittu korkeita sameus-, rauta- eikä mangaaniarvoja tai muitakaan poikkeavuuksia. Pohjaveden pinnankorkeus vaihtelee jonkin verran luontaisesti, mutta kaiken kaikkiaan pohjaveden pinta on pysynyt vakaana.

Destian tarkkailuvelvoitteisiin kuuluvissa havaintopisteissä ei ole nähtävissä pohjaveden määrän muutosta eikä nousevaa tai vähenevää trendiä pohjaveden määrässä. Asemankulman YVA-selostuksessa 8.4.2009 on arvioitu kaivojen ajoittaista veden vähyyttä seuraavasti: *"Jotkut kaivonomistajat ovat havainneet kaivojen ajoittaista kuivumista/veden vähyyttä, mikä selittyy luontaisella pohjaveden pinnan vaihtelulla ja kaivojen pienellä varastotilavuudella. (Korkka-Niemi 2009)."*

Destian maa-ainestenottoalue ei ulotu Vaskijärveläiset ry:n mielipiteessä mainitulle entisen kyllästämön alueelle. Mielipiteen kuvan 1 perusteella kyllästämö on sijainnut kiinteistöllä, jonka tunnus on nykyään 244-411-7-105. Kyllästämön toimintahistoriaa on kuvattu myös Asemankulman YVA-selostuksessa (8.4.2009), joka on edelleen luettavissa ympäristöhallinnon www-sivuilla (www.ymparisto.fi).

Vesilain mukaisen luvan tarve

Asemankulman alueen eri toimijoiden maa-aineslupahakemukset ovat olleet eri vuosina useita kertoja lausunnolla Uudenmaan ELY-keskuksella. ELY-keskus ei ole edellyttänyt miltään hankkeelta vesilain mukaista lupaa. Mikäli maa-ainestenotto edellyttäisi vesilain mukaista lupaa, vesiluvan tarve olisi todennäköisesti tuotu esiin myös YVA-arvioinnin yhteydessä.

Luontoselvitys

Uudenmaan ELY-keskus on pitänyt tehtyä luontoselvitystä maa-aineslupaharkinnan kannalta riittävänä ja asianmukaisena. Destian lupa-alue tai luvanmukaisen toiminnan luontovaikutukset eivät ulotu Vaskijärveläiset ry:n mielipiteen kuvan 2 luontokohteisiin.

Suppakuoppien geologinen arvo on arvioitu alueen aiempien maa-aineslupaharkintojen sekä YVA-menettelyn yhteydessä. Viimeisin ELY-keskuksen lausunto on annettu nyt vireillä olevan maa-aineslupahakemuksen yhteydessä. Maa-aineslupa tulee myöntää, sillä suppia ei ole viranomaislausunnoissa pidetty maa-ainelain tarkoitettuna erikoisena luonnonesiintymänä.

Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta

Maa-aineslupaa haetaan kiinteistölle, jolla tälläkin hetkellä on voimassa lupa maa-ainesten ottamiseen. Kaivu- ja ottamisalueen rajaukset sekä alin ottamistaso säilyvät pääpiirteissään ennallaan. Toimintaan ei esitetä oleellisia muutoksia. Hakijan lupahakemus täyttää maa-aineslaissa säädettyt luvan myöntämisen edellytykset. Hakija pyytää siten, että hakemus hyväksytään myös aloittamisoikeuden osalta hakemuksen mukaisesti.

Soranottoiminnan aloittaminen Asemankulman alueella

Vaskijärveläiset ry on oikeassa huomauttaessaan Destian hakemuksessa olevasta virheestä, että soranotto olisi aloitettu kiinteistöllä 224-411-7-73 jo 1980-luvulla. Asemankulman soranoton historiaa on kuvattu YVA-selostuksessa 8.4.2009. YVA-selostuksen mukaan ensimmäiset maa-ainestenottoluvat on myönnetty Asemankulman alueelle 1980-luvulla, vuonna 1986. Destian nykyiselle lupa-alueelle on myönnetty ensimmäinen maa-aineslupa vuonna 1999.

Vastaus [REDACTED] muistutukseen (20.3.2024 ja 8.4.2024)

[REDACTED] on jättänyt 20.3.2024 päivätyn muistutuksen, jota on täydennetty kuulemisajan päättymisen jälkeen 8.4.2024.

Muistutukset sisältävät muistuttajan mielipiteitä sekä yleisiä toteamuksia, jotka koskevat muutamia lupahakemuksen yksityiskohtia.

Hakija toteaa, että maa-aineslupa myönnetään maa-aineslain perusteella. Maa-aineslain 6 §:n mukaan lupa ainesten ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa MAL 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa harkittaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Maa-ainesten ottamissuunnitelman sisällöstä on määrätty maa-ainesasetuksen (VNa 24.11.2005/926) 2 §:ssä. Uudenmaan ELY-keskus on lausunnossaan katsonut, että hakemusasiakirjat ovat esimerkilliset ja maa-ainesasetuksen (VNa 24.11.2005/926) mukaiset. Näin ollen hakija katsoo, että hakemuksessa on esitetty tiedot maa-ainesasetuksen edellyttämässä laajuudessa, eikä [REDACTED] mielipiteissä ole esitetty sellaisia seikkoja, joiden johdosta hakemusta olisi aihetta täydentää tai muuttaa.

Yhteenvedona hakija toteaa, että maa-aineslupa voidaan myöntää, sillä [REDACTED] muistutuksissa ei ole esitetty mitään sellaisia tosiasioita, jotka olisivat luvan myöntämisen esteenä. Pintamaan varastoalueiden yksityiskohtaisella sijainnilla ei

ole merkitystä pohjaveden suojelun tai muidenkaan maa-aineslupan myöntämisedellytysten täyttymisen kannalta. Melunhallinnasta on annettu yksityiskohtaiset määräykset ympäristölupapäätöksessä.

Maa-ainestenoton valvontaan liittyvät asiat

Valtaosin [REDACTED] muistutukset koskevat maa-ainestenoton valvontaan liittyviä henkilökohtaisia mielipiteitä, joita ei käsitellä tämän maa-aineslupaprosessin yhteydessä. Pintamaan poisto, johon muistutuksessa viitataan, on hyväksytty ja tehty yli kuusi vuotta sitten.

Hakija toteaa, että Vuonteenmäen sora-alueella on tehty kaikki voimassa olevan luvan edellyttämät viranomaiskatselmukset ja tarkastukset. Viranomainen on hyväksynyt kaikki tehdyt toimenpiteet, ml. pintamaan varastoinnin, ja toiminta on näin ollen maa-aineslupan mukaista. Kuten edellä on todettu, pintamaan varastoalueiden yksityiskohtaisella sijainnilla ei ole merkitystä pohjaveden suojelun tai muidenkaan maa-aineslupan myöntämisedellytysten täyttymisen kannalta.

[REDACTED] muistutuksissa esitetään useita perättömiä väitteitä. Muistutuksessa esitetään mm. [REDACTED] lähes vuosittain toistama väite pintamaiden murskauksesta. Hakija ei murskaa pintamaita. Soramurskeiden laatua määrittävät CE-standardit, joiden mukaan soramurske ei saa sisältää orgaanista aineista. Tästä syystä orgaaninen aines poistetaan erityisen huolellisesti rintausten päältä ennen maa-aineksen ottamista ja jalostusta tuotteiksi.

Vastaus [REDACTED] muistutukseen (21.3.2024)

Muistutuksen liitteenä oleva muistutus 25.7.2023 koskee Ajosmäki Oy:n maa-ainestenottohanketta, joka sijoittuu muistutuksen perusteella Lopen kunnan Pilpalan alueen ja Säynäislammin läheisyyteen. Destia ei tunne kyseistä hanketta eikä Destian hankkeella ole yhteisiä vaikutuksia ko. hankkeen kanssa.

Vastaus [REDACTED] muistutukseen (22.3.2024)

Muistutus on asiasisällöltään pitkälti samanlainen kuin Vaskijärveläiset ry:n muistutus. [REDACTED] muistutukseen on vastattu Vaskijärveläiset ry:lle esitetyn vastauksen yhteydessä.

Ottamissuunnitelmapiiirustusten 1 ja 2 päivitys

Liitteenä toimitetaan piirustukset 1 ja 2 (pvm 10.11.2022), joihin on lisätty ELY-keskuksen pyytämä mittakaavajana sekä väritetty vihreällä värillä vanha, jo metsittynyt pintamaakasa, joka siirretään ottamisen edetessä. Muilta osin piirustuksiin ei ole tehty muutoksia. Nyt toimitettavat piirustukset 1 ja 2 korvaavat hakemuksen liitteenä olleet piirustukset 1 ja 2 (pvm 10.11.2022).

Destia Oy

Maarit Salonoja

Ympäristöasiantuntija

(asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti, allekirjoitus seuraavalla sivulla)

LIITTEET Piirustukset 1 ja 2.